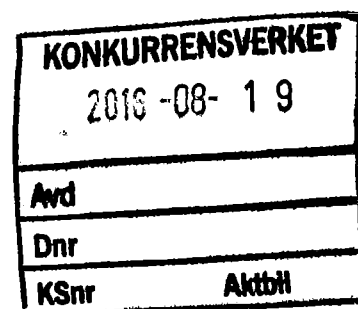

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**
Ann-Louice Jonsson

DOM
2016-09-19
Meddelad i Falun

Mål nr
2304--2313-16

SÖKANDE

Tierps Tryckeri AB, 556295-5806
Box 23
815 21 Tierp

MOTPARTER

1. Kommunalförbundet Inköp Gävleborg, 222000-2311 (mål nr 2304-16)
826 80 Söderhamn
2. BORAB, 556223-4863 (mål nr 2305-16)
3. Gästrike Vatten AB, 556751-1661 (mål nr 2306-16)
4. Gavlefastigheter Gävle kommun AB, 556009-9581 (mål nr 2307-16)
5. Gästrike Räddningstjänstförbund, 222000-0778 (mål nr 2308-16)
6. Gävle Hamn AB, 556379-8619 (mål nr 2309-16)
7. Ockelbogårdar Aktiebolag, 556528-6068 (mål nr 2310-16)
8. Kommunalförbundet Södra Hälsingland, 222000-2543 (mål nr 2311-16)
9. Region Gävleborg, 222000-1263 (mål nr 2312-16)
10. Folk tandvården Gävleborg AB, 556702-1836 (mål nr 2313-16)

Ombud för 2-10:

Kommunalförbundet Inköp Gävleborg, 222000-2311
826 80 Söderhamn

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Tierps Tryckeri AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 171789

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45 S-791 21 Falun	Kullen 4	023-383 00 00 E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se	023-383 00 80	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Kommunalförbundet Inköp Gävleborg genomför en upphandling av ramavtal avseende tryckeritjänster uppdelat i delområdena Gästrikland och Hälsingland (Tryckeritjänster – Digitaltryck 5713). Inköp Gävleborg upphandlar i egenskap av upphandlande myndighet för de till förbundet anslutna kommunerna och som ombud för de i domshuvudet angivna motparterna. Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Med ändring av tilldelningsbeslut den 9 maj 2016 fattades samma dag ett nytt tilldelningsbeslut varvid Gävle Offset AB, Bok & Tryck Andersson AB (Bok & Tryck) och Reklamab, Hälsinglands Reklamproduktion AB (Reklamab) tilldelades ramavtal i delområde Gästrikland. Beslutet meddelades den 30 maj 2016.

Tierps Tryckeri AB ansöker om överprövning såvitt avser delområde Gästrikland och yrkar att upphandlingen ska ogiltigförklaras. Tierps Tryckeri anför i korthet följande. Enligt förfrågningsunderlaget ska leverantör finnas i det geografiska närområdet. De upphandlande myndigheterna har trots det valt att tilldela ramavtal till Bok & Tryck och Reklamab, som har verksamheter i Hälsingland. Reklamab har angett samarbetspartners i form av en maskinleverantör respektive ett distributionsföretag. Bok & Tryck har angett att man har en anställd i Gävle, vilket inte uppfyller kravet på leverans inom någon timme då bolaget finns 10 mil bort. Även kravet på att beställare snabbt ska kunna besöka leverantör för att gå igenom vissa uppdrag har frånfallits. Det ifrågasätts vidare hur förfarandet med tryckprover har gått till med påstådda samarbetspartners. Upphandlingen ger vidare ett oklart och förvirrat intryck.

De upphandlande myndigheterna bestrider bifall till ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt anger vilka omständigheter denne grundar sin talan på (RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrätten har således att pröva om det på grundval av vad Tierps Tryckeri anfört är visat att de upphandlande myndigheterna har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta medfört att Tierps Tryckeri lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlaget anges följande:

1.5 Delad leverans

1.5 Delad leverans

Upphandlingen delas upp i två delområden. Anbud kan lämnas på båda eller enbart ett område, geografisk närvaro i det område som lämnas krävs.

Tre leverantörer kommer att antas per delområde.

För de produkter som är prissatta i prislistan gäller Dynamisk rangordning. Dvs pris i prisbilaga i kombination med aktuellt behov. Beställaren avgör vilken leverantör som bäst uppfyller uppdraget. Kan den först tillfrågade inte ta sig an uppdraget går frågan vidare till nästa leverantör osv.

För produkter som inte finns prissatta ska en förnyad konkurrensutsättning göras.

4.4 Beställning och tillgänglighet Gästrikland

Anbudsgivaren skall tillhandahålla bemanning och nås på telefon under normal kontorstid (vardagar 08:00-17:00 CET). All personal i kundtjänsten ska kunna skriva/tala svenska

Beställaren skall kunna lägga beställningar via telefon, web e-post samt beställarens inköpssystem. Orderbekräftelsen skall alltid innehålla uppgifter som totalpris, leveransdag samt offert/beställningsnummer om inget annat överenskomits.

För att möjliggöra snabba leveranser dvs beställning och leverans samma dag ska anbudsgivaren vara närvarande inom det geografiska området där anbud lämnas.

Ange i kommentarsfältet var ni har er geografiska närvaro

Svarsalternativ	Värde
Kravet uppfylls:	

Vad parterna anför

Tierps Tryckeri framför bl.a. följande. I förfrågningsunderlaget anges tydligt att leverantör ska finnas i det geografiska närområdet. De upphandlande myndigheterna har trots detta tilldelat ramavtal till Bok & Tryck och Reklamab, trots att dessa företag befinner sig 10 respektive 12 mil bort och således inte inom det geografiska närområdet. De upphandlande myndigheterna har möjliggjort för leverantörer att samarbeta via andra leverantörer, vilket slår ut övriga lokaler leverantörer till förmån för endast ett företag som ges monopol på leveranser inom regionen. Reklamab har angett SDR och KONEO som samarbetspartners. SDR är ett distributionsföretag och KONEO, som levererar maskiner till bl.a. kontor, är dessutom inte ens vidtalad gällande det påstådda samarbetet. Det ifrågasätts hur dessa samarbetspartners skulle kunna ge rådgivning och konsultation till beställaren och hur förfarandet avseende provtryck har gått till med påstådda samarbetspartners. Reklamab har vidare uppgett att man har en filial i Teknikparken i Gävle, vilket inte stämmer. Bok & Tryck har uppgett att man har en anställd som bor i Gävle, vilket inte räcker för att uppfylla kravet på snabb leverans inom någon timme. Antalet frågor, begäran om förtydliganden och myndigheternas svar styrker att upphandlingen ger ett mycket oklart och förvirrat intryck.

De upphandlande myndigheterna invänder mot detta bl.a. följande. Något krav på avstånd (i km) för att vara möjlig leverantör finns inte i förfrågningsunderlaget. Det är möjligt att uppfylla kravet på geografisk närvaro via underleverantörer, vilket Bok & Tryck och Reklamab valt att göra. Möjligheten att använda sig av underleverantörer är förenligt med LOU och risken för kartellbildning är densamma oavsett denna möjlighet. Reklamab har på fråga från de upphandlande myndigheterna uppgett att bolaget i samarbete med annan leverantör har en filial i Teknikparken i Gävle och att man därigenom kan uppfylla kraven på rådgivning och konsultation på plats. Reklamab har vidare uppgett att man fått besked från KONEO om att det bolaget kan hjälpa till med tryck för det fall Reklamab får stopp i någon av sina maskiner. De upphandlande myndigheterna har inte sett skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. I punkten 4.4 i förfrågningsunderlaget anges inte att leveranser ska ske inom en timme. Utifrån hur förfrågningsunderlaget är utformat och utifrån de lämnade uppgifterna kan de upphandlande myndigheterna inte göra någon annan bedömning än att Bok & Tryck och Reklamab uppfyller ställda krav. Hur man sedan väljer att lösa leverans samma dag som beställningen är gjord är upp till leverantören själv. De tryckprover som begärts in i upphandlingen är ett prov på den kvalitet som respektive företag garanterar att deras produkter kommer att hålla. Antagen huvudleverantör ansvarar för och garanterar att deras underleverantörer håller denna kvalitet.

Förvaltningsrättens bedömning

Tierps Tryckeri gör gällande att de upphandlande myndigheterna har frångått kravet på geografisk närhet genom att tilldela ramavtal till två leverantörer med verksamhet 10 respektive 12 mil från Gävle. Av förfrågningsunderlaget kan utläsas att anbudsgivaren ska vara närvarande inom det geografiska området där anbud lämnas, dvs. i förevarande fall i Gästrikland (punkten 4.4 jämförd med punkten 1.5). De upphandlande myndigheterna har emellertid i "Frågor och svar" den 30 mars 2016 uppgett bl.a. följande på

frågan om vad som räknas som närvaro inom det geografiska området: ”Det är egen närvaro i de delområden som är angivna i upphandlingen eller närvaro via underleverantörer eller samarbete med andra leverantörer i det geografiska området som godkänns.”. De upphandlande myndigheterna har även dessförinnan, inom ramen för frågor och svar, upplyst om att närvaro via underleverantörer eller samarbete med andra leverantörer på orten accepteras (svar på fråga 4 och 13). Den omständigheten att Bok & Tryck och Reklamab har sina respektive verksamheter i Hälsingland, innebär enligt förvaltningsrättens mening således inte att kravet i punkten 4.4 per automatik inte kan uppfyllas. Förvaltningsrätten finner inte att möjligheten för anbudsgivare att använda sig av underleverantörer för att uppfylla kraven på leveranser framstår som konkurrensbegränsande.

Av utredningen i målet framgår inte annat än att såväl Bok & Tryck som Reklamab har kryssat i den aktuella rutan för att kravet i punkten 4.4 uppfylls. I målet har vidare framkommit att Bok & Tryck har närvaro i Gävle genom en av bolagets anställda. Reklamab har för sin del uppgett att man avser att samarbeta med två leverantörer i Gävle samt att kraven på rådgivning och konsultation på plats uppfylls genom samarbete med en annan leverantör på en filial i Teknikdalen i Gävle. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. Enligt förvaltningsrättens mening har de upphandlande myndigheterna haft fog för sin bedömning att Bok & Tryck och Reklamab härigenom kan uppfylla kravet på snabba leveranser i den mening som föreskrivs i punkten 4.4. Förvaltningsrätten finner inte heller att Tierps Tryckeri har anfört några konkreta omständigheter som talar för att de upphandlande myndigheterna har överträtt någon av de grundläggande principerna i LOU vid utvärderingen av provtryck/ kvalitet. Den omständigheten att det i upphandlingen ställts frågor rörande leveranstid och geografisk närvaro, visar enligt förvaltningsrättens mening inte att förfrågningsunderlaget är behäftat med sådana brister att upphandlingen måste göras om. Tierps Tryckeri har i övrigt inte närmare preciserat vad de påstådda oklar-

heterna skulle bestå i. Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis inte att Tierps Tryckeri har framfört omständigheter som visar att de upphandlande myndigheterna har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 C LOU).

Karin Forslund Johansson
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.